

6. Závěry a doporučení

6.1. Závěry monitoringu a doporučení pro zajištění udržitelnosti dopadu projektu a pro další plánování v oblasti ZRS

Více než kdykoliv předtím nám začíná být jasné, že náš projekt nemůže stát jen na jednom pilíři, kterým je fungování nemocnice. Stejně důležitým momentem je škola, která do budoucna pomůže vychovat alespoň malý okruh místních lidí, jakýsi intelektuální předvoj, který již bude schopen věci sám nejen udržovat, ale i posouvat dopředu. Vzdělání, jako všude jinde na světě je potenciálem, bez kterého žádný pokrok není možný. Nic na tom nemění skutečnost, že tady zatím mluvíme o tom nejzákladnějším vzdělání, to znamená schopnosti číst a psát v jazyku urdu, který je naneštěstí tolik odlišný od mateřské baltijštiny. Znamená to, že v blízké budoucnosti bychom měli iniciovat buď stavbu nové školy, anebo alespoň opravu té stávající. Chybí zde nejen osvětlení a lavice či židle, ale i stolky a pořádná tabule. Úplným začátkem „školské reformy“ je proto docílit, aby Pákistánská správa ustanovila v Arandu nejméně jedno trvalé učitelské místo s pravidelným platem, čemuž doposud tak není. Již v zimě, když jsme Baltistán opouštěli, jsme podali žádost na místním úřadě, který snad vzdáleně odpovídá něčemu, jako jsou u nás školské úřady, aby dobrovolnému učiteli Muhhamadovi Anwarovi v Arandu, který již 18 let dělá prakticky zadarmo, přiznal alespoň základní plat. Žádost jsme sami za Anwara napsali, on ji jen podepsal a my jsme ji „řediteli pro vzdělání“ ve Skardu, Rajovi Nazírovi do jeho kanceláře donesli. Bohužel tenkrát nebyl přítomen a navzdory ujištění jeho podřízených že písemnost předají, v průběhu letní mise ale zjišťujeme, že adresát žádosti o ní nemá ani tušení.

V průběhu slavnostního předání džípu, jako daru ČR pro pákistánský lid, využil Raja Nazír příležitosti a předal naši žádost chief ministrovi, kterému jsme během tiskové konference vysvětlili smysl této žádosti. Výsledkem tohoto setkání je příslib před českým velvyslancem a novináři zajištění dvou učitelů pro Arandu.